

Положення про відділення наук Національної академії наук України

(Затверджено Загальними зборами АН України 25 листопада 1992 р.)

I. Загальні положення

1. Національної Академія наук України має у своєму складі відділення, що об'єднують за відповідними галузями та напрямками наук членів Академії наук України та всіх наукових працівників науково-дослідних інститутів, які входять до відділень.

Науково-дослідні інститути НАН України з підпорядкованими ним конструкторсько-технологічними організаціями, дослідно-виробничими підприємствами та іншими організаціями науки і наукового обслуговування включаються до складу відділень НАН України за визначенням Президії НАН України згідно з науковою спрямованістю їх діяльності.

2. Відділення у своїй діяльності керується законами України, Статутом НАН України та Положенням про відділення НАН України і звітує перед своїми Загальними зборами і Президією НАН України.

3. Відділення НАН України має своєю метою визначення пріоритетних напрямів фундаментальних досліджень і підготовку експертних висновків у відповідній галузі науки, організацію досліджень по цих напрямках та координацію наукової діяльності інститутів, що входять до складу відділення.

4. Для виконання своїх завдань відділення НАН України:

а) обговорює та затверджує пріоритети розвитку відповідної галузі науки і основні напрями фундаментальних досліджень інститутів відділення, формує тематику досліджень, що фінансуються з бюджету через відділення НАН України;

б) бере участь у підготовці питань, які виносяться на розгляд Президії НАН України;

в) розглядає питання підготовки та підвищення кваліфікації наукових кадрів;

г) координує роботу наукових рад, наукових товариств, комітетів, комісій і редакцій журналів при НАН України за профілем діяльності відділення.

II. Загальні збори відділення

5. Вищим органом відділення НАН України є загальні збори відділення, що складаються з академіків, членів-кореспондентів та іноземних членів НАН України. На загальні збори запрошуються представники наукової громадськості.

6. Загальні збори відділення:

а) обговорюють основні напрями і принципові питання розвитку відповідної галузі науки, наслідки наукових досліджень та їх використання у господарстві й культурному будівництві України, періодично розглядати підсумки наукової діяльності інститутів відділення та питання уточнення і зміни основних напрямів їхніх досліджень;

б) періодично заслуховують наукові доповіді академіків, членів-кореспондентів та іноземних членів НАН України, які входять до складу відділення та інших учених і спеціалістів;

в) заслуховують і затверджують звіти про роботу відділення;

- г) обирають бюро відділення: академіка-секретаря, заступників академіка-секретаря, членів бюро;
- д) обирають кандидатів в дійсні члени (академіки НАН України) та члени-кореспонденти НАН України;
- е) висувають кандидатів в іноземні члени НАН України;
- ж) обирають директорів інститутів та установ, прирівняних до інститутів, по даному відділенню строком на п'ять років з наступним затвердженням їх Президією НАН України.

7. Право ухваленого голосу на загальних зборах відділення мають усі члени НАН України, які входять до складу даного відділення, за винятком випадків, коли Статут НАН України, це Положення або рішення загальних зборів відділення передбачають інший порядок.

Загальним зборам відділення надається право спеціальним рішенням виключити на час зборів із спискового складу членів відділення, які перебувають у закордонних відрядженнях, а також тих, стан здоров'я яких чи інші обставини виключають можливість їх участі у роботі зборів та голосуванні.

8. Директор інституту або керівник наукової установи, якщо він не є дійсним членом (академіком НАН України) або члено-кореспондентом НАН України, бере участь у загальних зборах відповідного відділення з правом ухвального голосу в усіх випадках, крім виборів.

9. Вибори кандидатів у дійсні члени (академіки НАН України) і члени-кореспонденти НАН України та висування кандидатів в іноземні члени НАН України загальні збори відділення здійснюють відповідно до Статуту НАН України та Положення про вибори в Національну академію наук України.

10. Загальні збори відділення правомочні ухвалювати рішення, якщо на засіданні присутня більшість членів відділення. Питання на загальних зборах відділення вирішуються простою більшістю голосів присутніх, які мають право ухвального голосу, крім випадків, коли, згідно зі Статутом НАН України, для прийняття рішення потрібно не менше 2/3 голосів.

11. Рішення на загальних зборах відділення приймаються відкритим голосуванням, крім тих питань, що вирішуються таємним голосуванням:

- а) вибори кандидатів у дійсні члени (академіки НАН України) та члени-кореспонденти НАН України;
- б) обрання та увільнення академіка-секретаря, заступників академіка-секретаря та членів бюро відділення;
- в) обрання директорів наукових установ.

Загальні збори відділення можуть простою більшістю голосів членів відділення, які мають право ухвального голосу з питання, що обговорюється, прийняти рішення про проведення таємного голосування з кожного питання, що входить до компетенції загальних зборів відділення.

12. Загальні збори відділення скликаються не рідше двох разів на рік. Головою загальних зборів відділення є академік-секретар відділення, а секретарем - учений секретар відділення.

Ш. Бюро відділення

13. Роботою відділення в період між загальними зборами відділення керує бюро відділення, яке очолює академік-секретар відділення.

14. Академік-секретар відділення обирається загальними зборами відділення таємним голосуванням на п'ять років і затверджується Загальними зборами Національної академії наук України.

Заступники академіка-секретаря відділення і члени бюро обираються загальними зборами відділення з числа як членів відділення, так і інших провідних учених та спеціалістів НАН України, на п'ять років і затверджуються Президією НАН України.

Учений секретар відділення призначається Президією НАН України за поданням академіка-секретаря відділення на строк (залишок строку) його повноважень з числа докторів або кандидатів наук і має права члена бюро відділення за посадою.

Вибори академіка-секретаря, заступників академіка-секретаря і членів бюро відділення відбуваються одночасно і проводяться таємним голосуванням один раз на п'ять років. У голосуванні беруть участь дійсні члени (академіки НАН України) і члени-кореспонденти НАН України.

При виборах керівного складу відділення додержується принципу систематичного оновлення і наступності керівництва.

Загальні збори відділення можуть у разі необхідності більшістю голосів дійсних членів (академіків НАН України) та членів-кореспондентів НАН України, які беруть участь у голосуванні, порушити клопотання перед Президією та Загальними зборами НАН України про дострокове увільнення зі своїх посад академіка-секретаря відділення та директора науково-дослідного інституту та достроково увільнити заступника академіка-секретаря відділення або окремих членів бюро відділення і обрати замість вибулих інших учених на строк, що залишився до чергових виборів бюро відділення (нові вибори проводяться відповідно до Статуту НАН України).

15. Бюро відділення:

а) несе відповідальність за вибір пріоритетних фундаментальних досліджень у відповідній галузі науки;

б) обговорює разом з науковими радами з проблем основні напрями і принципові питання розвитку відповідної галузі науки, використання наслідків наукових досліджень у господарстві і культурному бідівництві України, бере участь у підготовці питань, які виносяться на розгляд Президії НАН України, в тому числі шляхом підготовки експертних висновків з наукових напрямів відділення;

в) проводить наукові сесії відділення, організує проведення силами своїх інститутів наукових конференцій і шкіл;

г) скликає Загальні збори відділення;

д) здійснює оперативне керівництво всіма питаннями, що входять до компетенції відділення;

е) організує підготовку до розгляду на загальних зборах відділення наукових і науково-організаційних питань, віднесених до компетенції відділення, забезпечує виконання рішень загальних зборів відділення;

ж) розглядає питання організації нових установ, організацій і підприємств відділення, а також питання зміни напрямів роботи існуючих наукових установ, організацій і підприємств та відповідні пропозиції виносить на Загальні збори відділення і подає до Президії НАН України;

з) організує постійні і тимчасові комісії при відділенні і затверджує їхній склад, готує для затвердження Президією НАН України пропозиції про створення наукових рад;

и) заслуховує звіти установ та приймає рішення про наукову і науково-організаційну діяльність, підготовку наукових кадрів, а також про діяльність по використанню наслідків науково-дослідних робіт у господарстві і культурному будівництві України;

к) періодично заслуховує на своїх засіданнях звіти інститутів відділення про стан і результативність міжнародних наукових зв'язків та розробляє пропозиції по підготовці планів подальшого їх розвитку;

л) затверджує теми науково-дослідних робіт інститутів, які фінансуються відділенням, контролює діяльність учених рад інститутів щодо забезпечення високого

наукового рівня розгляду наслідків виконання цих тем, обговорює та подає на розгляд Президії НАН України проекти планів відділення та річні звіти про наукову та науково організаційну діяльність відділення;

м) за поданням наукових установ рекомендує Президії НАН України кандидатів на посади заступників директорів по науковій роботі, керівників філіалів та наукових відділень інститутів, що входять до складу відділення, завідуючих відділами, головних наукових співробітників; затверджує завідуючих лабораторіями (секторами), провідних наукових співробітників та подає до Президії НАН України кандидатури для присвоєння звання старшого наукового співробітника;

н) розглядає і затверджує річні звіти дійсних членів (академіків НАН України) і членів-кореспондентів НАН України, які входять до даного відділення;

о) здійснює загальне керівництво науковими радами, комітетами, комісіями, науковими товариствами, а також науково-методичне керівництво редакціями журналів за профілем діяльності відділення і організує обговорення наслідків їхньої роботи;

п) подає Президії НАН України на затвердження кандидатури головних редакторів усіх журналів відділення та установ відділення;

р) організує підготовку і проведення конкурсів на здобуття медалей та іменних премій.

16. Бюро відділення правомочне прийняти рішення, якщо на засіданні присутні не менше 1/2 членів бюро.

Рішення приймаються звичайною більшістю голосів відкритим голосуванням, якщо бюро не винесе рішення про проведення таємного голосування.

17. Рішення бюро відділень з питань висування наукової роботи на присудження її авторові (авторам) іменної премії, медалей приймаються таємним голосуванням, простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів бюро відділення.

Засідання бюро відділення з цих питань вважається дійсним, якщо на ньому були присутні не менше 2/3 членів бюро відділення.

18. Бюро відділення щороку звітує про свою роботу перед загальними зборами відділення.

IV. Академік-секретар відділення

19. Академік-секретар відділення:

а) є членом Президії Національної академії наук України;

б) організує і спрямовує роботу відділення та його бюро;

в) представляє відділення при розгляді питань формування та використання бюджету НАН України;

г) голосує на засіданнях загальних зборів та бюро відділення і у своїх діях підзвітний загальним зборам відділення та Президії НАН України.

20. Академік-секретар несе відповідальність за діяльність бюро відділення перед загальними зборами відділення та Президією НАН України.

V. Заступники академіка-секретаря

21. Заступники академіка-секретаря несуть відповідальність за організацію та напрям роботи відділення відповідно до встановленого розподілу обов'язків.

22. У разі відсутності академіка-секретаря його обов'язки виконує один із заступників.

VI. Учений секретар відділення

23. Учений секретар відділення є помічником академіка-секретаря та його заступників з усіх питань роботи відділення.

Вся документація бюро відділення подається Президії НАН України за підписами академіка-секретаря (його заступника) та вченого секретаря відділення.